

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta” eese:
Joi si Dumineea.

Prețul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serje garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 27.

Joi, 15 3 Aprile

1880.

Brasiovu 14/2 Aprile.

Ce schimbare a adusu in situatiunea generala politica desastrulu, ce l'a suferitu cabinetulu Beaconsfield la nouele alegeri pentru parlamentulu anului si ore sta in ceva legatura acest'a perdere a demonstratiunea principelui Bismarck, care acum a treia ora a amenintiatu cu demisiunea s'a?

Aceste cestiuni se discuta de prezentu mai multu in press'a europeana, ele merita a fi luate si din partea noastra in mai de aproape consideratiune.

Dupa a noastra parere, aceia mergu prea departe, cari atribue rezultatulu alegerilor din Angli'a seu demonstrarilor bismarckiane o importantia prea mare pentru constelatiunea europeana, der' a nu da acestoru evenimente nici o insemnatate ar' fi o eroare si mai mare.

Vedemu si ne convingemu pe facare di, ca diplomati'a desvolta o extraordinaria activitate. Marile puteri se pregatescu. Pentru ce? Negresitu, ca nu pentru pace. Cu ocaziunea desbaterei asupra noiei legi militare in Reichstagulu germanu deputatulu Buchler a propusu desarmarea generaia irritandu pe cancelariulu Bismarck de alua initiativa, ca se se intrunisca unu congressu europeanu pentru acestu scopu. Propunerea d-lui Buchler a fostu respinsa mai cu unanimitate de voturi. Marcaru spre a salva decorulu pacii ar' fi trebuitu se se declare mai multi pentru desarmare; der' cine mai lasa a fi condusu de asemeni consideratiuni idealistice?

Camer'a germana a disu: nu desarmamu, ear' principelu Bismarck a adresatu lui Buchler o scrisoare, care i spune cu alte cuvinte, ca s'a nascutu o noua puçinu cu-o suta de ani prea de vreme, ca reaculu nostru nu e capabilu pentru a duce in indeplinire o problema atatu de gigantica, si chiaru imposibila. Celu puçinu d-lu de Bismarck o declara de imposibila, candu afirma, ca la casu, deca desarmarea sar' primu de vr'unu congressu, „concordatulu reciproc alu poporeloru asupra starii armuriloru veciniloru loru ar' remane greu si nesigur”. Va se dica, dupa cancelariulu germanu, faptul, ca puscile se depunu in arsenaluri, nu constitue inca nici o sigurantia; in consecintia armele ar' trebui der' cassate cu totul ca se nici nu li se mai cunoasca urm'a spre a face posibilu contro luptei intre state.

Eata, unde ne-ar' duce logic'a stricta. Pentru ca se fia pace intre poporele lumei ar' fi de lipsa a nimicif tote acele instrumente omoritoare, prin cari se sfasie. Bine — deca nu ar' fi arme, resbelulu ar' incet'a? Nicidecum, ci atunci poporele s'ar' bate si cu pumnii, numai pentru ca se nu lasa din exercitiu.

Are dreptate prin urmare d. de Bismarck, desarmarea este astadi imposibila, de unde urm'za, ca statele europene trebuie se continue a se intrece unul pe altulu cu armurile si ca astfelu pacea va fi din ce in ce mai multu amenintata.

Cestiune ce face atatu de multa grige diplomatiloru nu e nicidecum cestiunea pacii europene, ci cestiunea aliantieloru pentru viitoriulu resbelu, care dupa convingerea generala mai cur'ndu seu mai tardiu va trebui se isbucnesca. In privintia acest'a se pote dice, ca alegerile din Angli'a au trasu o dunga peste socotela, ce si-o faceau cei dela Vien'a si dela Berlinu. Ei sperau, ca Angli'a va da mana cu Germani'a si cu Austri'a cu scopu de a continua politic'a inaugurata la Congressu. Caderea partidei conservatoriloru si invingerea liberaliloru la alegerile din Angli'a a nimicitu inse sperantiele de felulu acest'a. Se asigura chiaru, ca o buna parte a victoriiloru reportate au se-o multam'esca liberalii englesi impregiurarei, ca in Angli'a s'a fostu latitu credintia, ca cabinetulu Beaconsfield ar' voi se adereze la aliantia austro-ungermana.

Germani'a, dupa cum au declarat mai multe organe de frunte berlinese, nu se semte destulu de sigura in aliantia numai cu Austri'a, si cu multa parere de reu marturisira acele organe, ca Austri'a nu e unu radiemu asia de puternicu pentru statulu germanu, ca si cumu era Russi'a. Din caus'a acest'a principele Bismarck si-a cautatu unu spriginu in Angli'a, pe care, perdiendulu acuma cam pe neasteptate, era forte naturalu ca cancelariulu se fia indisposu. Se pote ca indispositiunea acest'a se fi contribuitu la hotarirea, ce-o luase de a demisiuna nu a fostu inse singur'a cauza, a demisiunei. Cancelariulu germanu este nemultiamitu cu modulu cumu se ieu decisiuni in consiliulu federalu. Aci s. e. reprezentantulu dela Schaumburg-Lippe, numai cu 32,000 locuitori, are unu votu egalu cu acel'a alu Oldenburgulu, in care traiescu 320,000 locuitori. Asia s'a potutu, ca statele mici germane cu poporatiunea cea mai puçina se maiorizeze in consiliu pe Prussi'a, Bavari'a si pe Saxoni'a.

Imperatulu Wilhelm n'a primitu demisiunea principelui Bismarck. Acest'a era de asteptatu. Bismarck pote acuma se se ocupe seriosu cu reformarea consiliulu federalu, der' elu, fiindu dedatu de a face un'a si a nu lasa cealalta, va ave se 'si modifice pote si atitudinea s'a facia de Russi'a. Deca nu merge cu Angli'a, va merge cu Russi'a, amicitia e vechia si pote nasce earasi ide'a a unei aliantie a celoru trei imperati.

Victori'a partidei liberale in Angli'a pote ave prin urmare inca urmari grave. In totu casulu ea a facutu se se urce deocamdata actiile Russiei si prin acesta si ale resbelului.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Despre cestiunea fusiunii opozitiunii constitutiunali cu partid'a guvernamentale astadi nu mai e nici vorba. La ordinea dilei in tota press'a maghiara este miscarea, ce se planuesce in sferele inalte politice din Buda-Pest'a. Acesta miscare a si luat unu inceputu prin denumirea Dlu Szlavy, ca ministru de finantie comunu; si prin demisionarea Dlu Pechy din postulu de ministru alu comunicatiuniloru. D-sa ca recompensa pentru acestu servitiu, astepa in petto sa ocupe locul de presedinte alu camerei lasatu vacantu prin departarea D-lui Szlavy. D. fostu presedinte 'si-a si luat adio de la camera in siedintia din 10 Aprile. In acest'a siedintia tote partidele au fostu unanime in a esprima fostulu presedinte stim'a si recunoscintia loru pentru zelulu si constantia, ce a aretat'o in tota cariera s'a politica de pena aci. Atatu vorbirea de adio a presedintelui catu si a dd. Jokai si Apponyi, cari i-au respunsu, au unu caracteru eminentu politicu. Dl. nou ministru de finantie intona, ca si de aci inainte va remane unu fiu credentiosulu Ungariei. Ca comentariu la aceste cuvinte potu servi cuvintele d. Jokai, care exprim'a sperantia, ca d. ministru va linisci nedumeririle unguresci, ce exista in privintia administratiunei Bosniei si a Hertiegovinei. D. Jokai — dupa cum se pote usioru deduce din cuvintele sale — astepa, ca d. Szlavy, ca membru alu guvernului comunu, sa-si intrebuinteze tota influentia, ca aceste provincie sa fia administrate intr'unu spiritu ungurescu; astepa mai departe, ca d-lu ministru 'si va pune tote puterile, pentru ca tendintiele de maghiarisare si de anexare sa devina fapte catu mai cur'ndu si in aceste provincii. Dlu Apponyi, conducetoriulu opozitiunii unite, serbatorf in Slavy pre elocuentulu aperatoriulu alu intereselorunguresci in sinulu guvernului comunu. Atatu d-s'a catu si Jokai recunosc, ca cu venirea d-lui Szlavy la ministeriulu de finantie comunu acest'a a capetatu o deosebita insemnatate politica, ce n'o avea pena acumu. Ori cumu ar' fi, un'a nu-se pote nega, adeca, ca se insiela amaru toti aceia, cari in ve-

nirea d-lui Szlavy la ministeriulu de finantie comunu nu vedu o noua concessiune facuta unguriloru. — Maioritatea guvernamentale in o siedintia a clubului a si alesu ca candidatulu alu seu la presedintia camerei pre demisionatulu ministru. In cele din urma Pechy totu se va fi alesu cu ceva! Mai reu paru a sta actiele politice in privintia d. Trefort si a d. Pauler ministrului justitiei. Positiunea loru pare a fi forte sdruncinata. Unu raportu facutu la ordinulu chiaru alu Majestatiei Sale Regelui asupra administratiunii fonduriloru religiosari pune administratiunea acestoru fonduri din partea ministrului instructiunei publice in o lumina forte puçinu magulitoria pentru persona s'a. Suntu multi cei, cari credu, ca retragerea d. Trefortu nu va fi de locu regretata. Ce se atinge de d. ministru alu justitiei, are sa petreca inca momente grele, deorace cu ocaziunea desbaterei bugetului ministeriului justitiei toti corifeii opozitiunii se pregatescu a da asaltu asupra portofoliului Exelentiei Sale si a supune unei aspre critice activitatea sa atatu administrativa catu si codificatoria si cu acest'a ocaziune a pune in deplina lumina miseria, ce domnesce in Ungari'a in domeniulu justitiei. In chipulu acest'a dlu Tisza va pute delatur'a intr'unu modu forte expeditivu din cabinetulu seu pre ministrii, ce paru a fi ajunsu puçinu populari chiaru in sinulu majoritatii guvernamentale. —

Pre orizontulu politicu internu alu Romaniei se ivira dilele aceste nisce nori negri, cari era p'aci se degenereze in o grea furtana. Cei patru vicepresedinti ai camerei nu se scie bine, din ce cause 'si dadura in corpore demisiunea, suptu pretextu, ca nu mai exista unitate de vederi intre Dd-loru si maioritatea liberale a camerei. Acestu passu facutu, pote cu prea mare precipitatiune, deca remanea definitivu, ar' fi turburatu in modu inevitabilu bun'a armonia, ce a domnitu pena aci in sinulu majoritatii liberale, trag'ndu dupa sine retragerea guvernului presidatu de Dl I. Bratianu. Din norocire inse lucrurile n'au mersu pena la acest'a extremitate, deorace vice-presedintii in cele din urma 'si ratrasera demisiunile, declarandu prin organulu d-lui Chitiu, ca se supunu vointiei Camerei, care ii invita a-si retrage demisiunile.

O alta neintielegere totu atatu de grava se ivi ca din seninu intre majoritate si d. ministru de esterne V. Boierescu. Caus'a acestei neintielegeri a fostu reducerea in bugetulu ministeriului de esterne a postului relativu la retributiunea comissariului, denumitu pentru regularea platiei despagubiriloru, ce trebuie sa de guvernulu rusescu acelora, cari au suferitu din caus'a resbelului. D-l ministru propusesse pentru acestu comissaru 1500 lei diurna si afara de acest'a o suma anumita pentru platirea chiriei localului destinatu pentru cancelari'a acestui comissaru. Camer'a votandu unu amendamentu alu d-lui Fleva, prin care diurn'a comissariului se reduce la 800 de lei, era plat'a chiriei localului de cancelaria se desfiintieza cu totul, d-lu ministru de esterne declara, ca nu priimesce bugetulu cu modificarea acest'a, adaug'ndu, ca face cestiune ministeriale din primirea lui asia cumu 'lu preliminaru d-s'a. In urm'a acestei declaratiuni s'a respanditu numai de catu sgomotulu, ca d-lu Boierescu 'si-a si datu demisiunea. De altucumu in discussiunea urmata asupra acestui bugetu, discussiune la care luara parte d-nulu N. Ionescu, d-lu presedinte alu consiliulu de ministrii, d-nii E. Costinescu, Chitiu si Vernescu, s'a explicatu si lemuritu pre deplinu, ca nici directu nici indirectu primirea amendamentului, cu care nu-se unisse d-lu ministru de esterne, nu putea sa aiba unu caracteru personalu in contra d-sale. Ca proba despre acest'a membrii majoritatii, cari luara cuventulu, propusera mai multe moduri de a da satisfacere cererii d-lui ministru de esterne, fara inse a reveni asupra votului, ceea ce ar' fi fostu preste putintia. Se crede, ca in urm'a

acestei explicații incidentale acestă nu va avea urmări mai grave: astufeliu, că bun'a înțelegere va rămâne deplină în sinul majorității și între această și d-lu ministru de externe. Norul trecându nu mai merita să se ocupe cineva de ventul ce l'a adus.

Ceea ce se atinge de situația politică externă, această încă s'a lămurit prin răspunsul ce l'a dat d-lu ministru de externe discursului d-lui N. Ionescu cu ocazia dezbaterii bugetului ministeriului de externe. D-lu N. Ionescu disse, că este oportunu a cere ministrului afacerilor străine să spună, care este situația politică externă a României, de ora-ace, din nefericire. harthiele diplomatice nu s'au imprimat și așa nici unu deputat nu cunoștea starea relațiilor românești. Multe diurnale au publicat, că situația e bună, d'erdorește să audă această chiaru din gur'a, ministrului asemenea dorește a cunoștea lini'a de purtare avută de guvern, și termina aratându'i dorința de a vedea în curendu publicarea documentelor diplomatice. Ministrul afacerilor străine răspunde că situația politică e foarte bună, proba recunoșterea de către toate puterile a independenței, și noile acte internaționale încheiate pe calea economică. Guvernul urmărește o politică curată română, aceea de a fi bine cu toate puterile, fóra a se face instrumentul nici uneia din ele; é' întru cătu privesc actele diplomatice, cauzele nepublicării sunt dificultățile, mai invinse astăzi; d'erpublisharea se va face în curendu, și atunci camer'a se va putea încredința, că cabinetul a lucrat în modulu aperiării intereselor țării. —

În dilele de curendu trecute s'a ocupat Senatul României și cu proiectul de lege pentru fundarea „Bancii Naționale“, care s'a și votat cu puțină modificare. Totu în Senatu a declarat ministrul de finanțe, că în câteva zile va sosi argintul trebuțiosu pentru noile piese române, bani naționali de câte 5 franci, și „Curierul Financiar“, dice, că peste două „septemane vom avea în fine și piese române“, cari vor începe a se pune în circulație treptat. Rubl'a rusă va fi demonetizată și românii se vor mântui de pierderile, ce le a adus românii binefacerea muscalesci.

În Germani'a criza provocată de marele cancelar pare a se fi regulat în mod definitiv prin aceea, că cancelariul de feru rămâne, nu se duce. Acum, după d. de Bismarck s'a asigurat, că posedă nemărginită încredere a betranului monarhu germanu, are să înceapă a-și realiza intențiile, ce le nutrește de multu în privința restrîngerii competenței consiliului federalu, care p'na aci n'a jucat întru toate, cumu i-a placut marelui cancelar a-i cânta. De securu în curendu are să urmeze o schimbare a constituției federale în sensul aceluia, că pe viitoru să nu mai fie posibilu micilor state, că se măiorezeze pe cele mari. Acei'a, cari audu érb'a cumu crește, pretind, că d. de Bismarck 'și a dat demisiunea din cauze cu totul altele, de căta aceea, că a fost lasat în minoritate în consiliul federalu în chestiunea timbrului, mandatelor postali. Această împregiurare a fostu numai o ocazie binevenită pentru a clarifica odată în mod definitiv situația și a da pre față neputința intrigelor, ce nu încetăza a se țese în giurul imperatului Wilhelm, pentru a-lu face să creadă, că d. de Bismarck astăzi numai este o persoană neapărată de lipsă pentru bunul mersu alu imperiului. Se dice, că unu altu motivu alu d. de Bismarck, ce l'a îndemnat la pasul acesta, a fostu și împregiurarea, că simpatiele rusești începuseră a capeta de nou ascendentu asupra imperatului, făcându-lu să sprigină uneltirile diplomatiei muscalesci, pentru a rechiamă érași în viața faimosă alianția a celor trei imperii, despre cari, se știe, ce isprăvi a făcutu în Europ'a. Pre de alta parte chiaru și pertractările cu Curi'a română pentru complanarea chestiunilor eclesiastice amenințau a lua o turnură, ce nu éra de loc după gustul autorului celebrelor legi din Maiu, cari au înscenat așa numitul „Kulturkampf“, care astăzi este aproape a se isprăvi spre multamirea tuturor.

Alegerile din Angli'a s'au finit. Dilele guvernului Lord Beaconsfield sunt numerate. Marea învingere a liberalilor numai poate lasa nici o îndoielă în această privință. Dintre 652 de membri ce numără camer'a comunelor, s'au alesu p'ncum liberali 346, conservatori 227 și 52 home-rule (național-irlandezi). După cum se poate vedea, liberalii singuri au o majoritate de 67 de deputați, cari se suie la 119, adămându, că și naționalii irlandezi în cele

mai multe chestiuni vor merge cu liberalii. Astufeliu acestia dispun de o majoritate mai multu de catu suficientă pentru a forma unu guvern țără.

Inmormentarea generalului Georgiu Magheru.

București. În 28 Martiu s'a săvârșit aici cu mare pompă ceremoni'a înmormentării veteranului generalu Magheru. Conformu programei, ceremoni'a religioasă s'a făcutu în biseric'a S. Gheorghe Nou, la orele 8 și jumătate a. m. După terminarea Ceremoniei religioase, d. G. Ghitiu r'osti unu discursu funebru, pe care 'lu vomu publică în numărulu viitoru.

Unu publicu foarte numerosu împlea biseric'a, gradin'a și piața st. Gheorghe, precumu și toate stradele, pe unde a trecut cortegiulu. Toți ministrii, deputații Senatului și ale Camerii deputatilor și reprezentanții autoritatilor publice se aflau față. La orele 9^{3/4} sicriulu, purtat pe umerii mai multor domni deputați fu condus la carulu mortuaru și fu primitu de muzicele militare cu imnul naționalu. Apoi cortegiulu se puse în mișcare după program'a înmormentării: Cordoanele erau ținute; pe partea dreapta de d-nii I. C. Brătianu și C. A. Rosetti, că membri ai guvernului provisoriu, pe partea st'nga de d. Ionu Ghic'a și de d. colonelu Lecca, ministru de război, că reprezentant alu armatei și alu Moldovei. Imediat după carulu funebru urmă fiulu regretatulu generalu, d. maioru R. Magheru. Apoi veniau ministrii, delegații, corpulu ofițerescu și unu publicu numerosu. O trasura de gala a M. S. R. Domnitorulu urmă indata după publicu. Cortegiulu percurse strada Lipscani, calea Victoriei, și calea Griviției p'na la gur'a Tirgoviste. Pe totu percurșulu, stradele, ferestrele și balconele erau îndesate de spectatori. Muzicele militare și a gardei naționale intonau alternativu mersuri funebre. Din 10 în 10 minute se audia bubuitulu unui tunu, é' sunetele clopotelor dela toate bisericile anunțau, că remășițele aceluia, care a fostu generalu Magheru, sunt conduse la lacăsiulu eternu.

Astufeliu patri'a recunoșcătoria făcu ultimele onoruri barbatulu, care una viață întreaga a luptat pentru binele și fericirea ei. După Rom.

In memori'a generalului G. Magheru.

Te duci betranu, ce 'n sinuti trecutulu porti cu fala.
Si 'n fiacare lauru, ce atingu fruntea t'a,
Citim o viață, întreaga, o viață triumfală,
O lungă amintire ce nu o vomu uită.

Panduru voinicu și ópe alu vremelor betrane,
Ai spulberat cu spad'a p'ai țării asasini
Si, resbunandu onóra mormintelor strabane,
Ai înfruntat exilulu și drumulu lui de spini.

Tu 'ți ai făcutu cununa prea rară 'n asta lume
Din gloria refugiu, din vitejia nume
Si-ai vrutu să ai o țară în schimb cu viața t'a

Marirea, libertatea și a țării neaternare
Visasi o viață întreaga și mori, candu steaua'ti mare
No las'o Romania, cumu inima'ti dorea!

București 1880 Martiu 27.

„Telegr.“

Emil. I. Critzman.

Selagiu, 4 April 1880.

D-le Pasc'a! D-t'a, după o illiada lungă, ai ajunsu acolo, de unde a plecat a fostu, érași unu „pecatu alu tineretiloru“, adeva pe terenulu simplei negații, care „apera și mântuesce“ pe toti aceia, ale caror argumente ambla pe „c o t o r ó g e“. D-t'a te afli d'ér' că melciulu în cas'a s'a ocrotit, scutit, de ori ce adversitate. Eu mi cunosc „pappenheimii“, amu știutu, că va fi așa și pent'acea dechiarasem, că amu gatat cu D-t'a pentru totuđun'a. D'ér' D-t'a, ajungendu în securitate, faci, că si capii, cari ospetați bine pe strada fugu dinaintea omeniei și ajungendu a poté pune man'a pe clenciulu usitiei se întorc iuapoi și se strimba (facu schimonosiri); D-t'a din usit'a curții și întariturii D-tale, firesce cu tota evlavie, mi ataci reputația mea individuală, pe care eu — precumu ti-amu fostu explicat — cu voi'a n'am dus-o în luptă în contr'a D-tale. Acestu atacu neasceptat nu chiaru dela D-t'a me îndreptătesce, me șilește a-ti observa:

a) că cu unu omu, plane preotu, care dela tractarea obiectiva a relelor noastre bisericesti ajunge p'na de a atacă reputația individuală a cuiva, nu se platesce a stă la v'rbă în lucruri seriose;

b) că manier'a D-tale de a tractă lucruri de interesu publicu, pe care, în replica'ti nu e destul, că o descrii, d'ér' o și illustrezi, poté se fia foarte comoda pentru ómeni, cari „n'a uce demic'ă în l'ap'te“, d'ér' nu se folo-

șesc între „ómeni“, fiindu-că în societate bună nu i se potă dice pe nume, și se cercuscire cu cuventulu „neualificabila“;

c) că a atacă reputația individuală a cuiva, simțindu-te scutit prin habitulu venerand, ce-lu porti, „l a s i t a t e“;

d) că „pater peccavi“ alu D-tale lu primesc, m' binescindu, că „tempus edax rerum“, acestu inamicu de mortu alu tuturor convicțiilor „slabe“, precumu a stramutat parerile D-tale despre lucrurile cerești, așa va stramuta și principiile D-tale despre trebile cele pământesti, ti dau ab-solutiunea completă nu numai a peccatulu, că ai scrisu ultimele două corespondențe, ci și aceluia în generalu, că ai scrisu, pentru că — după gurele rele — acele scrieri t'au au fostu „pecate de ale tineretiloru“ — d'ér' la v'rbă nu stau mai multu cu D-t'a;

e) că din partea unor ómeni nici 'ți strica ostilitățile, nici iti folosesc bunavoința. Eu nu refuzu iubirea D-tale, d'ér' ertete Dieu și sant'a consecința, că D-t'a, unu individuu atât de perfectu „în felulu seu“, 'ți faci comunitate — desi numai în iubire — cu unu omu fara de reputație individuală;

f) că nici eu nu sum inamicu nici unei persoane, numai unor principii, că-si ale D-tale. Voindu a te convinge despre simțimentele mele crestinesci față de D-t'a, éca — că se nu fi silitu în venitoriu a cere éra „l e r t a t i u n i“ în publicu pentru pecate ale tineretiloru, cari — precumu se vede — la D-t'a au ajunsu a fire cronice și dorescu din adenculu animei: „Se crești mare!“

A n o n i m u l u .

Desiu în 4 April 1880.

La reflecșiunile sincere ale Corespondentulu din nr. 21 alu „Gazetei“ se'mi fia permisă a replica, că mi a parutu bine, că notit'a mea din nr. 18 alu „Gazetei“ a atrasu atenția primulu inteligentu romanu din Desiu, că a conducetoriulu nostru, ale carei ostenele și sacrificia pentru națiune sunt deji cu multu mai bine cunoscute, de cătu se așa necesitate de laude și din partea mea. — Unu barbatu prudinte cu aventulu de conducetore, credu, că n'are lipsa a se laudă — spunu faptele, pe care noi, cunoscându-le, cu deameruntulu, le pretiuim după adevăr'ta loru valóre.

Caus'a, pentru care mai scriu eu și această notit'a, é' că se constatezu, că préstimatulu domnu reflectante nimicu n'a detrasu din meritulu asertiunei mele, că onorabil'a inteligentia româna din locu nu s'ar' fi separat prin neparticiparea ei la balulu popularu din 7 Martiu a. c. de cătra poporu; aceea rămâne, d'ér' fapta complenită și adevăr'ta și prin neresfrangerea d-sale, prin urmarea aceea modestă, și insultat'oria? observatiune a mea, nu mi a scapatu din pruritulu de a scrie: — ci amu scrisu-o apriat cu intenție bună, precugetata și serioasă.

Nu-i ertat a spune adevărulu? Nu 'su eu minorénu.

Am scrisu spre combaterea și corectarea reulu, ce resulta din acea retragere în detrimentulu scopulu nobilu alu balulu, care a fostu în favóre acelei biserice a noastre, ce stă începută de mai multi ani, poté spre daun'a religiunei gr. c., fara că sese potă poporul singuru pe sine adiat, că se-o continue și redice. Au nu e batatoriu la ochi, că dintre 28 domni de romanu nici unulu se nu potă lua parte cu famili'a s'a?

Neparticiparea inteligentiei la unu balu arangeat în profitulu acestei biserice, într'astfelu de împregiurări, a genat și vatămatu pe arangetorii lui, și totu omulu binesentoriu recunoșce, că eu bene scrișeu; — inse n'amu provocat, cu atât mai puțin insultat — ori dascalitu pe cineva în persoană pentru această. — Me rogu să fiu judecat și criticat după cuventele mele: Ar' fi de dorit etc.“ și acelea sese reduca la acestu întielesu al scrierei mele, care o făcu după provocarea „gigantulu timpulu I o a n e E l i a d e Radulesculu, candu a disu: „Scrieti, care cumu sciti“, — și eu adaugu: că nimene nu se nasce maiestru.

Invetiatur'a d-lui „Manu“ o primesc cu recunoștință și me voiu nisui a o urmă, încatu voi consenti, inse totu voi mai scrie, numai se amu ocaziune și obiectu.

Cu aceste încheiu disput'a în sperare, că în viitoru ne vomu poté veseli în petreceri de miale și baluri — poporu și inteligentia împreună — spre scopuri filantropice. Asia se ne adute proni'a divină!

P. M. S. curatoru jurat bisericescu.

Pentru Romanii inundati din Transilvania si Ungaria.

Multu onorate dle redactore! La 13/2 si la 13 n. a. c. amu tramisu sub adres'a d-tale cate suta de fl. v. a. pe sem'a celor ajunsi in lipse in causa inundarilor, template la finea anului trecut in partile ardelene, ungurene si banatene. Ilici mai alaturamu acum sum'a de 84 fl. 66 cr., amu mai collectatu totu pe sem'a acelor'a. — In totulu amu colectatu deci sum'a de 284 fl. 66 cr. v. a.

Acest'a suma amu colectat'o din Naseudu si din comunitatile tienetorie de Naseudu, dupa cum se vede din listele de collectare, ce le alaturamu aici, rugandu-ve, se binevoiesci a-le public'a in diurnalulu d-tale. —

In numele celor lipsiti si pe a caroru sem'a facutu aceste colecte, aducemu la asta ocaziune ca mai adeverata multiamita atatu binevoitorilor contributori, catu si collectantilor speciali. D-dieu sa resplatesca! Naseudu la 8 Aprile n. 1880. In numele comitetului centrale din Naseudu.

Presedintele.

Gregoriu Moisil Ion Ciocanulu
Vicariu. secret.

Cassariulu:

Basiliiu Bojutianu.

Consemnarea

incursi pe sem'a inundatiloru si a anumitu la comitetulu centrale in Naseudu.

S'au colectatu:

1. Prin rev. d-nu protop. Clemente Lupsiai din Comuna Rodna vechia:

Clemente Lupsiai 3 fl. Pantilimonu Domide 2 fl. Ioana Issipu 1 fl. 50 cr. Friedrich Daichendt 2 fl. Sigmund Bartok 1 fl. Simion Stoica 1 fl. Florianu Domide 1 fl. Iana Lukats 1 fl. Inocenciu Porcius 60 cr. Karacsony János 40 cr. Bedó Denes 50 cr. Iakobenczki Sándor 50 cr. Sturovich Antal 50 cr. Macarie Popu 40 cr. Karacsony Simon 50 cr. Banyai Istvan 20 cr. Karacsony Andras 30 cr. August Pfeuffer 50 cr. Zaharie Popu 40 cr. Solovestru Muresanu 20 cr. Gavrilu Cardanu 20 cr. Eruly David A. Zaty 50 cr. Abraham Freind 60 cr. Erwin Gottlieb 40 cr. Mendel Iankel 40 cr. Wolf Kessler 40 cr. Leib Neger 10 cr. Iosef Ebesberger 30 cr. Fenzel 30 cr. Mezabrovski Franz 30 cr. Panfiru Smetin 40 cr. Banyai Ianos 30 cr. Troknya Ana 50 cr. Josef Bauer 30 cr. Zaharie Biudiulu 20 cr. Maxim Anca 30 cr. Gavrilu Sangeorzan 10 cr. Dela locuitorii Comunei Sangeorze pre bucate vendute 2 fl. 50 cr.; cu totulu 35 fl. 30 cr.

2. Prin d-lu Preotu Vasile Groze din Comuna Iieru:

Basiliiu Groze 1 fl. Gregoriu Hangea 2 fl. Cirilu Popa 1 fl. Leonu Horga 1 fl. Szenkovits Kajtan 1 fl. Ioanu Avramu 52 cr. Loginu Corutiu 50 cr. Beteg Mihaly 25 cr. Aron Gevürtz 25 cr. Demeter Bosc'a 20 cr. Toaderu Popu 20 cr. Vincentiu Carbune 50 cr. Iléna Gatoe 1 fl. Arpad Kosztká 1 fl. Vlása Avramu 50 cr. Vasile Motofelia 50 cr. Oprea Susanu 30 cr. Danila Iliescu 8 cr. Ciforu Rusu 10 cr. Din vinderea bucateloru rusee dela mai multi sateni au incursu 1 fl. 10 cr.; cu totulu 13 fl.

3. Prin rev. d-nu protop. Simionu Tanco, din Comuna Sangeorgiu:

Simione Tancou 3 fl. Mihaiu Domide 2 fl. Babbanci 50 cr. Ieremie Siorobetea 50 cr. Stefanu Utalia 50 cr. Bartolomeu Siorobetea 50 cr. Silviu Sohorc'a 1 fl. 50 cr. Alexandru Steopoea 50 cr. Leon Nicolai 50 cr. Ioanu Bota 50 cr. Davidu Ciocanu 50 cr.; cu totulu 31 fl. 50 cr.

Prin d-lu preotu Iosifu Balu din comuna Ileru:

Gavrilu Gondoru 50 cr. Ion Bota 1 fl. Biserica gr. Ilvamaru 2 fl. Vasile Maftai Dobosiu 50 cr. Danila Galanu 30 cr. Hersch Richier 54 cr. Ioanu Tomege 40 cr. Pantalemonu Lupsiai 50 cr. Ioachim Muresianu 50 cr. Comuna Ilvamaru 10 fl. Pavel Gallan 50 cr. Sidor Toaderu 20 cr. Dorotei Dobosiu 20 cr. Ion Galesiu 20 cr. Mihaila Zlavoaca 20 cr. Grigore Sabeu 10 cr. Constantinu Galesiu 20 cr. Iacob Reichenstein 10 cr. Sofronea Tomi 1 cr. Ana Morosianu 10 cr. Savinia Somesanu 10 cr. Alagiu Zievoca 10 cr. Ioanu Berendie 10 cr. Dorotei Comaninu 20 cr. Luca Zlevoca 10 cr. Iosifu Balu 1 fl. Erante Lesianu 10 cr. Grigore Eremie 10 cr. Toderu Somesianu 10 cr. Pavelu Lupsianu 20 cr. Domide Melente 10 cr. Toderu Rusu 10 cr. Mihaila Rusu 10 cr. Marciacu 10 cr. Ionu Androne 10 cr. George Siucanu 20 cr. Comaninu Istrate 10 cr. David Tomnitia 20 cr. George

Festila 10 cr. Clementu Galesiu 10 cr. Ioanu Tomege 1 fl. Solovestru Dare 20 cr. Pavelu Gallanu 20 cr. Tomi Tanase 20 cr. Davidu Galesiu 20 cr. Cosma Galesiu 10 cr. Mihaila Tomi 10 cr. Grigore Tomi 10 cr. Nata Sucila 10 cr. Danila Tomutia 20 cr. Stefanu Ionasca 10 cr. Damaschinu Popu 10 cr. Nechita Galesiu 10 cr. Pavelu Oul 10 cr. Zaharie Lazarutz 10 cr. Romanu Morosanu 10 cr. Costanu Gelesiu 10 cr. Andronu Rusu 10 cr. Ioanu Somesianu 20 cr. Vasile Burduhosu 10 cr. Pavelu Melente 10 cr. Marea Csioereeri 30 cr. Matrona Tomege 20 cr. Vicente Tomi 15 cr. Toderu Boca 10 cr. Vasile Bruma 20 cr. Zaharie Galesiu 20 cr. Iftode Hanganu 10 cr. Iacobu Tomege 20 cr. Procope Moldovaanu 50 cr. Docia Lupsianu 10 cr. Domide Ionasca 10 cr. Solovestru Popu Antonu 10 cr. Larion Galesiu 10 cr. Leonu Tomege 10 cr. Dorotei Dobosi 10 cr. Andronu Centeroue 10 cr. Terente Alboi 10 cr. Onofrim Brusiu 4 cr. Ioachim Tomi 8 cr. Oprea Bosga 8 cr. Cristina Somesianu 9 cr. Alboia 3 cr. Paraschiva Popu 2 cr. Todora Festila 2 cr. Sofia Catuna 1 cr. Ioanu Constantinu 18 cr.

5. Prin d-lu preotu Leone Cosbucu din comuna Lesiu:

Leonu Cosbucu 1 fl. Ioanu Popu 10 cr. Samsonu Leonte 50 cr. Ioanu Bujulu 50 cr. Vasile Nanu 10 cr. Pavelu Popu 10 cr. Leonu Galatza 50 cr. Costau Popu 10 cr. Grigore Pitiulu 5 cr. Nechita Persec'a 20 cr. George Persec'a 20 cr. Danila Popu 50 cr. Valeriu Cosbucu 15 cr.

Prin d-lu preotu Iacobu Majorianu din comunitatea Rebrisoru (Valea Gersa):

Iacobu Majorianu 1 fl. Vasile Burduhosu 20 cr. Georgiu Bogiu 20 cr. Loginu Cotulu 20 cr. Pavelu Bohai 10 cr. Toaderu Bogiu 10 cr. Gregore Tironu 10 cr. Iacobu Rosiu 10 cr. Ana Gusiutióe 10 cr. Romanu Bogiu 10 cr. Ioanu Bogiu 20 cr. Ioanu Bohai 20 cr. Mihaila Constantinu 20 cr. Gregoriu Bumbu 10 cr. Ioanu Mocaseiu 10 cr. Petru Tofeni 20 cr. Arsenite Mute 10 cr. Dumitru Burdetiu 20 cr. Petru Constantinu 20 cr. Ioanu Lupu 10 cr. Nechita Ilóha 10 cr. Pavelu Rebrianu 10 cr. Vasiliu Burdetiu 10 cr. Georgiu Jarda 10 cr. Marinca Jarda 10 cr. Toaderu Burduhosu 10 cr. Stefanu Tofeni 10 cr. Din vinderea bucateloru adunate dela mai multi sateni au incursu 4 fl.

Pena acuma au incursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu 2045 fl. 60 cr., franci 11,773 50 cent. si 100 marci germane.

(Va urma.)

Diverse.

[Deschiderea solemnă a Academiei] avu la 2 Aprile st. n. Domnitoriulu, primitu la treptele palatului universitatii de către delegatiunea Academiei, cu presedintele Ion Ghica in frunte, si condusu in localitatea corpului, ocupă — că protectore si presedinte de onore loculu de frunte, transformatu intr'unu tron, de unde prin puține, alese cuvinte, salutandu pe membrii adunati (22 la numeru,) declară siedinti'a deschisa si dede cuventulu secretariului generalu spre a face raportu generalu asupra gestiunei si intemplamintelor dela ultim'a adunare generala. A urmatu apoi dl. Bacaloglu, noul membru, cu discursulu seu inauguralu la care a respunsu dl. Ion Ghica, ambii disertandu din diferite puncte de vedere despre Calendariu si concludendu, că este de lipsa si oportunu si posibilu, a se introduce la Romani, propriamente in Romania, Calendariulu Gregorianu, că unulu multu mai corectu si corespundietoru. Domnitorulu descendendu treptele tronului dela drépt'a, incepu a conversa — mai vortosu si cu interesu asupra calendariului; se formara apoi grupe, de câte 4, 5 si mai multi membri, pe cari tóte le percurse, la care ocaziune i fusera presentati si membrii noi, specialminte dnii dr. Vasiciu si Teclu. „F.“

[Un nou diurnal romanu.] Astadi primiramu Nr. 1 alu unui nou diurnal romanescu, ce apare in Bucuresci suptu titulu, „Fratilia intru Dreptate.“ Titulu insusi ne spune, că este unu diurnal, ce se adreséza, către scumpii nostri frati de preste Balcani. Salutamu din anima apartiunea acestui diurnal, a caruia lipsa erá de multu simtita. Missiunea lui este forte grea, deoarece are de a desteptá unu numerosu elementu romanescu din seculare s'a letargia, la care l'au redusu asupririle dusimanilor de altu soi. Nune indoim, că va urmari cu tóta energi'a, ce o da adeveratulu patriotismu, venarea innaltelor scopuri la care tinde. Inca odata salutamu din anima pe noulu nostru confrate si i uramu viétia indelungata si succesu deplinu!

[Càtu costa o alegere de deputatu in Angli'a.] In Angli'a fiacare deputatu dnpu finitulu alegeriloru este dupa lege detoriu a asterne camerei comunelor o consemnatiune detailata, despre tóte spezele facute cu ocaziunea alegeriloru. Candidatii alesi dupa intrarea loru in Camera trebuie se depuna juramentu, că acést'a consemnare este adeverata. Scopulu acestei mesuri este a impedece acele speze, ce sunt menite pentru a corrupe séu ce influentiá directu pre alegétori. Camer'a comunelor este compusa din 652 de membri. Tóte spezele facute cu ocaziunea alegeriloru din 1874 si anuntiate camerei se urca la insemnat'a suma de 26,250,000 de franci (séu 10 1/2 milióne de fl. v.) Cei 652 de candidati alesi licuidara preste 14 milióne de franci; cei 429 de candidati cadiuti licuidara preste 12 milióne de franci. Cei 652 de candidati alesi se impartu in 350 de conservatori, fiacare din acestia a spesatu in cifra rotunda la 27,000 de franci; in 250 de liberali, dintre cari fiacare a spesatu in cifra rotunda la 23,000 de franci, 52 de home-rule nationali irlandezi, dintre acestia a spesatu fiacare câte 5,350 de franci.

Dintre candidatii cadiuti la alegeri au platitu cei 161 de conservatori fiacare câte 26,650 de franci; cei 254 de liberali au spesatu câte 13,000 de franci si 14 nationali-irlandezi câte 4800 fr. Preste totu au spesatu 511 conservatori: 13,800,000 de franci: 504 de liberali au platitu la 12 milióne de franci; si 66 de nationalisti irlandezi 406,250 de franci.

Alegerile necontestate din provincia au costatu in terminu de mediulocu fiacare 8250 franci. In Angli'a si Wales in cele 41 de districte provinciali cu 78 de locuri s'au presentatu 136 candidati, dintre cari fiacare a spesatu in cifra rotunda preste 62,000 franci. Dintre acestia 74 au fostu conservatori: fiacare a platitu preste 66,000 franci; 62 au fostu liberali, platindu fiacare preste 58,000 franci. O alegere neuitata in analele parlamentului a fostu acea din Northumberland la 1826. Ea a costatu pe fiacare candidatu — erau patru din cei mai avuti proprietari — intre 880,000 si 1.600,000 franci. O alta alegere interessanta a avutu locu la West-Riding din Jorkshire, in care se luptara doue din cele mai mari familii patriciane: Lordulu Miltonu, din famili'a Fitz-Williams si lordulu Harnwood din famili'a Lascelles. Celu d'antaiu, care a esitu biruitoriu, a spesatu 2,500,000 franci; celu de alu doilea a platitu caderea s'a ceva mai eftinu, in totu casulu inse a platit'o destulu de scumpu, pentru că averea familiei prin acést'a alegere a fostu derangiata pentru totudéuna. Alegerile de astadi — in ceea ce privesce spezele — sunt departe, că cerulu de pamentu, de cele ce se faceau nu mai departe de câtu la 1831, candu durá o alegere districtuale doue septemani, in decursulu carora candidatul deschidea câte unu Publicu-House (casa publica), in care si adapostea alegetorii, dandu-le pre lènga casa si masa si bani de transportu si alte speze. . . . Astadi pentru o asemenea alegere ajungu doue dile. . . . Apoi mai dica cineva, că tier'a lui John Bull nu inaintéza cu passi gigantici!

[Unu orasiu fericitu.] Haltern este numele unui orasielu in Westfalia, pre care ceealalta lume nu l'a cunoscutu pèna acum, dupa cum meritá. Acestu orasielu germanu are cuventu sa-se uite preste umeru la cele mai mari si mai stralucite capitale ale globului pameutescu. In 31 Marte si 1 Aprile tóta populatiunea micu si mare fù invitata la cas'a comunale, pentru că sa primésca. . . . bani. Din venturile averii comunale din anulu trecut s'au impartitu intre locuitorii sum'a de 14,000, di patruspediece mii de marce. Se intielege de sine, că in orasiulu Haltern ómenii cei mai avuti si mai invetiati, cari au avutu ocaziune a cerceta si alte orasie, abia suntu in stare a-si face o mica idea despre aceea, ce este a-se intielege supt darea comunale. Pentru cei ce s'ar' aflá indemnati sa emigreze la Haltern le observamu mai in detaliu, că orasiulu se afla in districtulu Cösfeld, unde se intalnescu riurile Stover si Lippe; are 5000 de locuitori si pórtá o insemnata industria in manufacturi de lana si de pandia.

— Ferice de tine „Haltern“, că nu te gasesci in Ungaria, ca credu că ai sci, ce insemnéza dările comunali!

[Unu diurnal fonograficu.] Lui „N. Wiener Tagblatt“ din Vien'a i se comunica din New-York, că unu d. Will. Liners publica o noua specie de diurnal sub titulu „Daily-Phonograph“, pe care abonatii l'u priimescu in forma de

nesce tabliti galvanoplastice, pe care apoi li le cetesce unu fonografu anume construitu pentru acestu scopu. Diurnalulu fonograficu va contiené in fiacare numeru unu articulu de fondu alu redactorului si desbaterile parlamentului din Washington dimprena cu tóte particularitatile loru americane. Dupa impregiurari va publicá mai departe: adi vorbirea unui agitatoru chinezu din San-Francisco in tóte ameruntele ei pēna si diversele nuantie de tusire inevitabile in asemenea ocazioni, mane ari'a cantata de o renumita cantarétia d'impreuna cu sgomotósele aplause, ce voru insoçi neaperatu cantarea artistei etc. Fiacare abonatu capeta dela redactore pe lēnga diurnalu si unu fonografu, care va dispensá pe onorabiliu sei cetitori de ostení'a cetirii. In modulu acest'a abonatii voru fi in positiune a aflá noutatile dilei in timpulu, candu 'si voru face toalet'a, fara cá se fia siliti a intrebuintiá altu timpu pentru acést'a. Mai multi financiari au si datu 1 milionu de dolari pentru crearea diurnalului, care numera dejá 10,000 de abonati. Pēna aci totulu ar' merge de miuune . . . observandu inse mai de aprópe, datulu se vede a fi 1 Aprile. . . O glum'a de 1 Aprile. In totu casulu acést'a este o amuzanta gluma de 1-a Aprile.

Cu 1 Aprile st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiiei nóstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31 Martiu st. v. 1880, se binevoiésca a si'lu reinói *de cu vreme*, pentru cá diuariulu se li se póta tramite regulatu. De la 1 Aprile st. v. incolo diuariulu se va tramite numai aceluor domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Pretiulu abonamentulu la „Gazeta Transilvaniei“ este :

pentru Brasiovu : pe trei luni 2 fl., pe sieše luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa : pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe sieše luni 5 fl. ; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a : pe trei luni 2 fl 50 cr., pe sieše luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne : pe trei luni 7 franci, pe sieše luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Economia nationale.

Prim'a societate de assecuratiune ungara.

Nu ne potemu retiené, sa-nu atragemu atentiunea onorabililoru nostri cetitori asupra cuprinsului unei scrieri, ce „prim'a societate de assecuratiune ungara“ a creditu, cá trebe sa o comunice inca in lun'a lui Octobre a anului trecut in modu confidentialu agentiloru sei din caus'a noueloru creatiuni, ivite pre terrenulu assecuratiunei.

Noi inca capataramu prin intemplané acést'a scriere, care in cuvinte pline de elocintia, dictate de consciinti'a positiunei ce si-a eluptatu acést'a societate prin o diligintia si o munca

perseveranta in decursu de 22 de ani, atrage atentiunca „sine ira et studio“ asupra nóuei ere inaugurate in transactiunile de assecuratiune pre de o parte ; ér' pre de alta parte a-supra raneloru ne cicatrisate (nevindecate) inca, ce le au facutu in epoc'a de coticaria nisce fesori (faiseurs) si speculatori fara consciintia, intreprinderiloru comerciali celoru mai salutare pentru binele comunu : adeca Societatiloru de assecuratiune.

Sà lasamu sa vorbésca scrierea, ea insasi : De securu cá D-vóstra veti fi capetatu cunoscintia prin diurnale despre miscarea, ce s'a ivitu acum de curendu in capital'a nóstra pre terrenulu transactiuniloru de assecuratiune si prin urmare veti fi aflatu, cá s'au nascutu deodata dóue Societati de assecuratiune. Unulu din aceste institute, intemeiate in cea mai mare graba, póta numele de „Foncière“, pēna candu celalaltu se numesce „Franco-ungaru.“ Diurnalele raportéza mai departe, cá mai multe institute cá aceste sunt inca in nascere.

Póte cá D-v. Ve faceti intrebarea ; déca nu suntu óre destule societati de assecuratiune in patri'a nóstra si in monarchia ? Déca cumva nu este trebuinti'a simtita de asemenea societati, care le face pe cele nóue sa-se intemeieze ? Dómne feresce ! Nascerea acestoru societati este a-se cautá si aflá in motive cu totulu altele.

D-v. sciti, cá fericit'a Françia possede capitaluri mari, cari potu fi elocate numai cu interese fórte mici. In acestu faptu se póte afla caus'a friguriloru de intreprinderi nóue, ce au inceputu sa grasseze in Paris si cu deosebire la burs'a din Parisu dela inceputulu acestui anu, intocmai cum au grassatu aceste dupa anulu 1870 in Berlinu si inainte de anulu 1873 in Vien'a. Urmarile cele grele ale acestei epidemii de actiuni le veti fi avendu de securu inca vii in memoria.

Furi'a de a intemeié si lacomi'a de castigu se aruncara acumu asupra patriei nóstre, dupa-ce nu le a successu a obtiené concessiune de a intemeié asemenea societati in Vien'a ; pentru-cá guvernulu cislaitanu, luminatu prin tristele esperientie ale anului 1873, nu mai permite, cá referintiele economico-nationali, cele nesananóse ale statului, se-se incordeze inca mai tare prin o netrebuintiósca inmultire a societatiloru de assecuratiune.

In patri'a nóstra inse, in urm'a liberalitatii legii nóstre comerciali, asemenea societati se potu constitui fórte usioru, deórace pentru acést'a nu-le trebe, de cátu sa depuna sum'a de 100,000 fl. v. a. Un'a din acéste societati, precumu aflamu din diurnale, a si depusu in adeveru cele 100,000 fl. ; pēna candu ceealalta a elocatu, dupa cumu cetimu, chiaru unu milionu de fl., dér' nici decumu cu obligamentulu, cá acésta suma sa remana in faptu depusa cá fondu neatigibilu pentru asigurarea actionariloru si a partiloru assecurate.

Deci deocamdata — de cumva nu se voru nasce inca altele mai multe — intra pre campulu Concurentiei dóue societati nóue ! D-v. cunóseti din experientia modulu de lupta si armele de concurentia ale unoru societati, cá aceste. D-v. sciti mai departe, ca ravn'a passionata de a castigá terrenu le face pre asemenea societati adeseori sa aplice nesce principia, cari tindu sa sgudue din fundamentu solidulu terrenu, pre care ne aflamu noi. Prim'a societate generale de assecuratiune ungara inse, despre care putemu dice fara nemodestia, ca intrandu, suntu acumu 22 de ani, pre terrenulu assecuratiunei ocupatu de societati straine numai in mica mesura, a inaintatu necontenitu in desvoltare si prosperare astfelu, ca astadi ocupa unu rangu, ce nunumai i atrase recunoscintia publicului atatu din patria catu si din strainatate, ci i asicuré si o positiune de frunte intre factorii economiei nationali ; prim'a societate generale ungara de assecuratiune — dicemu — nu póte sa sufere, cá acésta

basa solida, pre care si-a edificatu recunoscut'a s'a marime si insemnatate, sa fia alterata nici intr'unu chipu. Societatea nóstra trebe, prin urmare, sa bage bine de séma cá terrenulu, pre care sta solidu de 22 de ani neputendu sa delature niminea pre care chiaru prin soliditatea principiloru sale 'si-a eluptatu increderea tuturoru straturiloru populiunii, sa nu fia cuceritu de straini. Societatea nóstra póte permite, cá sa reusiésca opintirile strainiloru de a rasirurile fidelelor nóstre partide si ale sociloru nostri de interesse, ale caroru juste pretensiuni intotdeauna ne silimu sa-le satisfacemu, si alu caroru sprijinu si conlucrare ne place a-le considerá, cá unu factoru alu inflóritórei stari actuali a Societatii nóstre.

Acestei chiamari vomu remané fideli si pentru viitoru. In implinirea cu successu a acestei chiamari inse, D-v., onorabilii nostri Domni agenti, ne veti sprijini si de aci inainte totu cu acelasiu zel, totu cu aceeași diligintia si fidelitate, ce amu avutu de atate ori ocaziune sa-o constatamu in decursulu indelungatei nóstre esistentie si activitati.

D-v. veti puté correspunde acestui apellu, ce vi 'lu adresamu fiindu pe deplinu convinsi de ajutoriulu si conlucrarea D-v. — cu atatu mai usioru, cu catu nu ve voru esitu inca din memoria acele timpuri triste, in cari societate de assecuratiune essiau cá buretii din pamentu, a caroru scurta vegetare erá insocita de perderea cea iute a capitaliloru angagiate si de vatamarea intereseloru assecuratiloru.

D-v. ati fostu facia la mórtea societatiloru de assecuratiune „Erste Oesterreichische“ ; „Nuova“ ; „Hungaria“ ; „Nemzeti“ ; „Hunia“ ; „Siebeubürger - Wechselseitige“ ; „Kelengye“ ; „Kronos“ ; „Kárméntő“ ; „Kölcösősi“ ; „Nemzetközi“ ; „Hajnal“ ; „Universale“ ; „Centrale“ ; „Cosmos“ ; „Continental“ ; „Atlas“ ; „Salus“ ; „Haza“ ; „Victoria“ ; — ati fostu facia — dicemu — la mórtea a 20 de societati de assecuratiune in decursu de 22 de ani.

Si aceste societati intrara in viatia cu mare sgomotu si cu mari promissiuni, intocmai cá altele mai multe societati, cari urméza pre urmele nóstre si cari lucréza inca ; si precandu cele mai multe din aceste din urma, prelanga tóte opintirile loru, nu suntu in stare sa arete rezultate demne de considerare si, pre candu nici un'a din ele nu s'a potutu radica la inaltimea nóstra, cele reposate — unele dupa o viatia mai indelungata, altele dupa scurt'a esistentia de o di — nu lasara in urm'a lor decatu actionari ruinati si partide assecurate acusatatorie si acusatate.

D-v. ve aduceti aminte si noi scimu, cá aceste societati mai mari si mai mici se adresara la mai multi dintre D-v. pentru a-ve castigata conlucrarea. D-v. inse nu parainfá stindardulu tienstutu in totdeauna cu mani curate si dusu de victoria in victoria, D-v. ati remasu fideli acestui stindardu numai pentru cá, apreciandu cu justetia referintiele, sciti, cá straduintiele D-v. suptu stindardele noueloru societati-chiaru, candu v'aru fi accordatu avantajii cu multu mai mari — nu aveau sa-ve fia asia de bine remunerate, cá supt stindardulu societatii nóstre, de care s'a alipitu cu piacere immensa multe a celoru ce cautá a-se assecuré ; si pentru cá d-v. sciati, cá intim'a legatura, ce s'a stabilitu in decursu de unu stru de ani intre publiculu assecuratu si societatea nóstra, legatur'a, ce vomu cautá din tóte puterile, ce ne stau la dispositiune, si de aci inainte a-o face si mai intima, este o garantia mai secura de successu, decátu unu nou cercu de musterii, ce este de a se castiga de aci inainte prin opintirile cele mai mari, pre unu terrenu nou si supt unu stindardu nou — si póte cá tocmai din acésta caus'a nesecuru.

(Va urmá.)

Prim'a societate maghiara generala de assecuratiune

ASECURÉZA GRATIS

pe anulu primu

case si edificiiuri economice,

déca aceste se voru asecuré la dens'a pe sieše ani.

Tacs'a incepe a fi solvita la asemeni assecuratiuni

numai dupa espirarea anului primu.

Deslucire mai detailata contiene „Impartasirea“ de mai susu a Directiunei.